

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 202/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. S. K., L., zastúpenej advokátom JUDr. B. K., V., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 226/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. S. K. odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2008 doručená sťažnosť JUDr. S. K., L. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. B. K., V., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 226/04.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že 29. júna 2004 bol okresnému súdu doručený návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia, v ktorom je sťažovateľka označená ako odporca v 2. rade. Okresný súd nariadil pojednávanie na 8. február 2005, na ktorom sa nezúčastnil navrhovateľ, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil tým, že došlo k zmene v osobe správcu konkurznej podstaty. Navrhovateľ sa nedostavil ani na pojednávanie z 30. marca 2005. Uznesením zo 4. novembra 2005 okresný súd konanie prerušil. Sťažovateľka sa dostavila na predvolanie okresného súdu 22. marca 2007 a 26. apríla 2007 na pojednávania, ktoré sa však opäť nekonali, pretože navrhovateľ sa ich nezúčastnil. Uznesením z 1. apríla 2008 okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní a 21. apríla 2008 sa uskutočnilo pojednávanie.

Sťažovateľka uviedla, že po štyroch rokoch od podania návrhu nie je o veci rozhodnuté na prvom stupni a dosiaľ nebolo vykonané ani žiadne dokazovanie. Navrhovateľ je v konaní nečinný ani raz nebol prítomný na pojednávaní, vo veci sa kvalifikovane nevyjadril a nepredložil žiadne doklady, ktoré by odôvodňovali jeho návrh. Okresný súd takmer štyri roky toleruje tento stav, akceptuje neúčast' navrhovateľa na pojednávaní, a tým spôsobené prieťahy. Postup okresného súdu vzbudzuje u sťažovateľky dôvodné pochybnosti v spravodlivé súdne rozhodnutie v danej právnej veci.

Sťažovateľka preto navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Ústavný súd SR vyhovuje v celom rozsahu podanej sťažnosti a vyslovuje, že postupom Okresného súdu v Poprade v konaní vedenom pod č. 12 C 226/2004 bolo porušené základné ústavné právo sťažovateľky JUDr. S. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a tiež bolo porušené jej právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd SR prikazuje Okresnému sudu v Poprade vo veci vedenej pod č. 12 C 226/2004 konať bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd SR súčasne priznáva sťažovateľke JUDr. S. K. finančné zadosťučinenie v celkovej výške 2. 000.000,-Sk. /slovom: dva milióny slovenských korún/.

ktoré je povinný porušovateľ jej základného ústavného práva - Okresný súd Poprad vyplatíť jej naraz bezhotovostne v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci podanej sťažnosti a to na účet sťažovateľky JUDr. S. K. vedený v U. a.s. pobočka L., č. ú. ...

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľke trovy konania a právneho zastúpenia, ktoré budú z jej strany vyčíslené v lehote do 3 dní odo dňa prevzatia výzvy z Ústavného súdu SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V konaní o sťažnosti vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nečinnosťou všeobecného súdu považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy namietaného protiprávneho stavu, ktorý má sťažovateľ k dispozícii pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, sťažnosť na prietahy podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov, resp. od 1. apríla 2005 sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118 citovaného zákona).

Účelom sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade s právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov, resp. s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd výzvou z 27. mája 2008 požiadal právneho zástupcu sťažovateľky, aby preukázal, že sťažovateľka podala sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona o súdoch.

Právny zástupca sťažovateľky v liste zo 6. júna 2008 uviedol, že sťažovateľka poukázala na prietahy v podaní z 10. júna 2007, ktorým navrhla zastavenie konania pre nečinnosť žalobcu, a tiež na pojednávani, ktoré sa konalo 21. apríla 2008. Sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu nepodala, pretože predseda okresného súdu koná v tejto veci ako zákonný sudca.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno podanie z 10. júna 2007 ani argumentáciu sťažovateľky na pojednávani považovať za sťažnosť podľa zákona o súdoch. Ústavný súd preto posúdil, či sťažovateľka nesplnila podmienku prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Takým dôvodom nie je podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že predseda okresného súdu je zákonným sudcom v danej veci, pretože podľa § 63 ods. 2 zákona o súdoch sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa. Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky pre jej neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že súdne konanie začalo 29. júna 2004, okresný súd ho uznesením zo 4. novembra 2005 prerušil a v konaní pokračoval 1. apríla 2008. Podľa judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, II. ÚS 422/00) nečinnosť súdu v dôsledku existencie prekážky jeho postupu vytvorenej zákonom ustanoveným postupom (napr. právoplatným uznesením o prerušení konania), tak ako to je v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné priesťahy v súdnom konaní.

Doba trvania súdneho konania (posudzovaná okrem prerušenia konania), ako aj doterajší priebeh konania (okresný súd nebol vo veci nečinný) nesignalizuje možnosť zásahu do základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takej intenzity, ktorý by znamenal ich porušenie, teda stav, ktorý už nemožno napraviť využitím sťažovateľke dostupných právnych prostriedkov – podaním sťažnosti podľa zákona o súdoch. Tieto skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť, ako aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd uvádza, že k obdobným záverom ako v tomto konaní dospel aj v konaní o obsahovo totožnej sťažnosti MVDr. Š. K., odporcu v 1. rade v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 12 C 226/04, ktorú uznesením č. k. I. ÚS 220/08-21 z 19. júna 2008 odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2008